

Luiten: van timmerman tot veehouder

rubriek over familie- en boerderijnamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen 05-43 472603

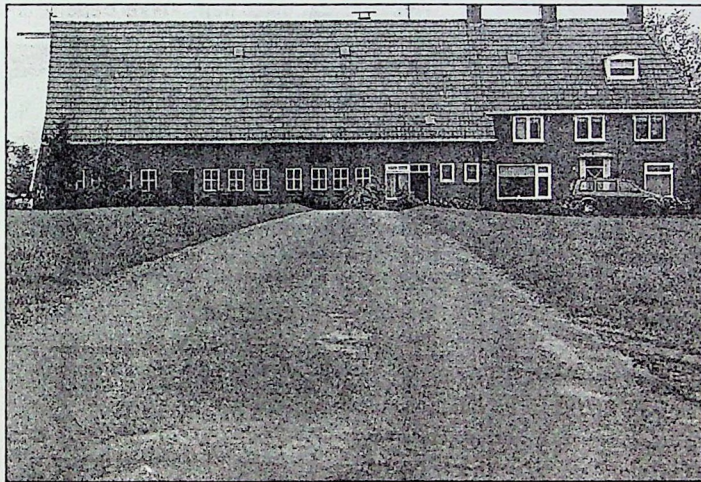
De geboorte van ene Barend Luiten, waarschijnlijk op de boerderij Luiten in Barlo, is het begin van het verhaal over de deze typisch Aaltense familienaam, die in de volksmond meestal wordt uitgesproken als 'Luten'.
Eerst wat namenmateriaal. Barends afstammelingen in mannelijke lijn zijn respectievelijk Jan (geboren 1735), Berent (1766), Hendrik-Jan (1771) en Gerrit-Jan (1811). Laatstgenoemde zien we midden vorige eeuw als timmerman aan de Hogestraat in Aalten. Zijn zoon Hendrik Johannes (1836) is ook timmerman.

maar wordt boer als hij in het voorjaar van 1866 trouwt met de jonge weduwe Hanna Gezina Kemink-Pennings op de boerderij Sondern.

Het leven van Hendrik Antony Johannes Luiten ging niet over rozen. Zijn jonge vrouw overleed op 33-jarige leeftijd en hij bleef achter met zijn schoonvader Pennings, twee kinderen Kemink uit haar eerste en drie kinderen Luiten uit haar tweede huwelijk. De kinderen werden nu waarschijnlijk aan dienstmeisjes toevertrouwd.

Veelert

Hendrik Antony Johannes Luiten hertrouwde in 1894 met Anna Catharina Swiink uit Bredevoort. Dit huwelijk levert nog weer acht kinderen op, die naar diverse familieleden vernoemd worden. Het werd druk op Sondern. Het werd een grote familie, maar de kinderen Kemink waren eigenlijk pleegkinderen, immers hun eigen ouders waren allebei overleden. Grootvader A.J. Pennings zag drie soorten kleinkinderen om zich heen. Maar pas na zijn overlijden in 1881 werd de latere bedrijfsopvolger Derk Willem Luiten geboren.

◆ De boerderij Sondern aan de Sondernweg in Aalten. (Foto Willem Hissink)

Doordat de familie Luiten op Sondern goede betrekkingen hield met de familie Kemink op de Veel-

ert in Suderwick, het oudershuis van de eerste man van Hanna Gezina, zouden er nog twee huwelij-

ken tussen beide volgen. Jan Willem Luiten wordt boer op de Veelert.

Op Sondern trouwde Derk Willem Luiten in 1908 met Hermina Johanna Kemink. In 1909 kwam zoon Hendrikus Antony Johannes Luiten, die jarenlang wethouder en loco-burgemeester van Aalten was. Eind jaren zestig nam hij zeven maanden lang de burgemeesterspost waar.

De boerenplaats Sondern, westelijk van Aalten, heeft een rijke historie en is mogelijk al gesticht als de Hof te Sonderlo in de tijd van Karel de Grote. De naam wordt wel uitgelegd als 'afgezonderd bos', vergelijk: Sinderen. Om een hofboerderij lag een aantal kleinere boerderijen waarvan de bewoners meehielpen de akkers van de hof te bewerken. De horigen moesten er hun belasting betalen en er werd recht gesproken. Het was dus vanouds een belangrijk bezit.

Naast het nieuwe voorhuis is de oude Saksische boerderij nog aanwezig. De naam Luiten is met veesoudeurs Dick en zoon Erik nog steeds aan de plaats Sondern verbonden. Het is te hopen dat het mooie bedrijf in de toekomst niet ten prooi zal vallen aan de voortdurende landhonger van de gemeente.